

El mestre vidrier de Vimbodí

Josep M. Rovira

“Si les coses no milloren d'aquí a un any, potser hauré de plegar”. Paco Ramos ens alerta amb contundència de l'estat en què es troba l'artesanía al nostre país.

MUSEU DEL VIDRE DE VIMBODÍ

Juan Grinyó, 11
43430 - Vimbodí i Poblet
Tel. 977 87 83 44 - 977 86 03 49
ajuntament@vimbodipoblet.cat
www.vimbodi.altanet.org

HORARIS:

Última demostració,
1 hora abans de tancar.

Dilluns i festius, tancat.
de dimarts a divendres, de
10 a 13.30h i de 17 a 19h.
Dissabtes i diumenges,
de 10 a 14h.

Procés de realització del
càntir de tortell al forn
de vidre del Museu de
Vimbodí.

El mestre vidrier Paco
Ramos i el seu ajudant
Albert Sedó.

Als baixos de l'espai que es coneix com el Museu del Vidre de Vimbodí hi ha el taller del mestre vidrier Paco Ramos, on, amb el seu ajudant, Albert Sedó, fan tota mena d'estrís de vidre en viu i en directe, als ulls d'aquells que els vulguin veure treballar. El taller és ben simple: a l'esquerra, el forn i els forats on reposa la peça de vidre calenta una vegada enllestida; al mig de l'estança, el banc de treball, i arreu, estrís, trossos de vidre, peces, models... i un balcó obert a la vall del riu de Milans. Al primer pis de l'edifici hi ha instal·lat el Museu, que és una secció monogràfica del Museu Comarcal de la Conca de Barberà. S'hi exposen moltes peces que es feien a Vimbodí i s'hi descriuen els oficis de vidrier i de sargaire, que era el que feia els cistells de sarga, de canya o de vímet que recobrien les antigues garrafes de vidre. Dos oficis estretament lligats.

A Vimbodí tenen el privilegi d'acollir el primer forn de vidre documentat que es coneix a Catalunya, el qual data del segle XII. Però la indústria vidriera que li donà nom no s'establí a Vimbodí fins a l'any 1903,

quan uns vidriers procedents de Fullea escolliren l'indret per les facilitats a l'hora de trobar llenya, matèria primera dels forns de vidre, i, sobretot, per la proximitat de l'estació de tren. A Vimbodí es fabricà vidre fins al 1954, que va tancar el darrer forn. El 1993 es va posar en marxa l'actual museu i es reobrí el forn de vidre. El mestre vidrier Paco Ramos es va traslladar a viure al poble i, des de fa més de 15 anys, és l'encarregat de mantenir l'ofici de vidrier a Vimbodí. Dalt de tot, en un espai privat, hi ha “la cova del tresor”: una mena de museu privat on Paco Ramos conserva moltes peces úniques que ha anat creant en els darrers anys.

El Paco és un artista com n'hi ha pocs. Les seves joies, aquestes peces que surten d'uns moments d'íntima inspiració, no les té a la venda: “Si vols, te'n faré un, però aquest és meu”. Li encarreguem un model de càntir que va fer per al Museu del Càntir el 2005, una peça preciosa que vam escollir com a portada d'aquesta revista. Ens criden l'atenció unes rajoles vidriades que va fer per a la casa Batlló en la darrera restauració: “El nom de l'arquitecte restaurador sí que surt a tot arreu; el del vidrier, en canvi, enlloc”. Una altra peça única és un càntir fet amb una ampolla d'Anís del Mono o un porró

fet amb una ampolla de brandi 501. Rep encàrrecs de col·leccionistes, d'altres artistes o d'algun client enamorat de l'art del vidre que li demana una peça especial. No diu mai que no a qualsevol repte. La recerca i l'obsessió pel vidre i pel color és la seva passió. D'entre les seves creacions, la trilogia de Vimbodí formada per un càntir, un porró i un setrill ha aconseguit captivar-nos especialment. L'hem comprada.

Per mostrar-nos l'ofici, ell i el seu ajudant, l'Albert Sedó -descendent d'una família de vidriers de Vimbodí-, ens ofereixen una sessió única. La confecció del càntir de tortell que el 2010 va ser la peça escollida pel Museu del Càntir d'Argentona amb motiu de la Festa de Sant Domènec, el mateix que reproduïm en aquest article. El procés per fer aquest càntir és complex. Es tracta d'una tècnica que inclou el bufat, el pinçat i el decorat acabat amb una tècnica d'acoloriment que donarà a la peça una bellesa única.

Dóna gust veure'ls treballar. Mestre i ajudant es mouen amb sintonia. No hi ha temps per pensar-hi dues vegades. El vidre té això: no admet errades. Surt a la primera o la peça es llença i es torna a començar.

La peça s'acaba en menys de deu minuts de treball intens a més de 40° de temperatura ambient. La concentració es nota i es reflecteix a la suor que corre pel cos dels artistes i dels espectadors embadalits.

Finalment, amb la satisfacció de la feina ben feta, mestre i aprenent fan el gest de la victòria i surten del taller a prendre una mica fresca mentre la peça reposa en una mena de cau amb una sorra especial que l'ajudarà a refredar-se a poc a poc. Dues hores després, es considerarà que la peça s'ha segellat. Caldran, però, dos dies fins que estigui prou freda com per agafar-la amb les mans i comprovar-ne la qualitat. Un part ràpid, però la criatura tardarà dos dies a néixer.

Tenim la sort de poder veure treballar uns artistes que fan meravelles de vidre, a casa nostra. Si hi aneu, veureu un treball únic i unes peces precioses. Coneixereu unes persones fantàstiques amb ganes d'explicar-vos el que fan. Si ho feu, compreu encara que sigui una petita peça de vidre d'artista feta a Vimbodí. Amb el suport de tots, potser salvarem una part de la història del vidre a Catalunya. ■

A l'esquerra, porró de coll tort, setrill, petricó i beneitera. Al fons, gerro acolorit en rosa, i gerro amb nanses (s. XX) Museu del Vidre de Vimbodí.

A la dreta, càntir de tortell del 2010. És un càntir de bateig fet amb nansa rissada o cargolada (torsiné) i peu postís a la metraque. El cos del càntir fet de vidre bufat amb blau de cobalt. El centre és pla fet amb la tècnica del xuclat. Broc pinçat amb acabat en forma ametllada o de femella i bec o gallet recte. Acabat amb escales pinçades a cada banda.

Vitrina amb porró, almorratxa i gerro amb forma de copa, de la botiga del Museu del Càntir.

